

[Aksel Larsen.]

sige, at man dengang forudsagde, at der ville komme prisstigninger som følge af devalueringen, for hvis retsforbundets linie var blevet gældende, så var prisstigningerne sikkert blevet endnu større.

Jeg går videre i ministerens forelæggelsestale, og jeg kommer til, hvad ministeren har sagt på sp. 48 om frilisternes for-dærvelige virkning med hensyn til Danmarks udenrigshandel og Danmarks valuta-stilling. Ja, det er jo noget, vi kommunister sagde, allerede da man diskuterede frilisterne her i tinget. Vi advarede imod at gå ind på disse frilister, idet vi forudsagde de skadelige følger, det ville få, men dengang fik vi at vide, at det var os, der ikke var særlig velbegavede hverken politisk eller økonomisk, når vi kunne tro, det ville være skadeligt for regeringen, repræsenteret ved den nuværende handelsministers forgænger, var fuldkommen klar over, at det ville være mere gavnligt end noget andet i denne verden for Danmark, at vi gik ind på frilisterne fra Paris. Nu kommer den nuværende handelsminister og siger, det har fået ulykkelige følger. Jeg ville være glad for denne erkendelse, hvis den var ledsaget af en erkendelse af, at det var regeringens kalkulationer i sin tid, der var forkerte.

Det samme gælder ministerens udtalelser om aftalerne fra Annecy, som han har et meget faldende håb om, at man skal opnå at få forbedret i Torquay. Da aftalerne fra Annecy skulle konfirmeres her på rigsdagen, optrådte vi kommunister mod dem og stemte mod dem, idet vi sagde: dette vil være skadeligt for Danmarks økonomi. Men regeringen og de partier, der stemte for at godkende Annecyaftalerne, sagde, at dette ville være enestående gavnligt for Danmark. Jeg må vel have lov at konstatere, at når handelsministeren nu i sin tale ved prislovens forelæggelse erklærer, at Annecyaftalerne har været skadelige, er det dog i hvert fald et bevis på, at det var os, der havde ret, og regeringen, som dengang havde uret.

Ministeren taler — det kan man finde på sp. 49 — om det uheldige ved dobbeltprissystemet, som praktiseres i visse lande. Jeg kan ikke forstå — jo, jeg kan godt forstå denne overvættede blufærdighed, som får ministeren til at tale om de i visse lande praktiserede dobbeltprissystemer. Ministeren ønsker nemlig for ingen pris — for at blive i prislovens terminologi — at fortælle, at med „visse lande“ tænker han først og fremmest på England. Det er jo

England, der praktiserer disse diskriminerende dobbeltprissystemer til ubodelig skade for Danmarks økonomi. Men så længe regeringen ikke har mod til at sige dette offentligt, men kun indrangerer England under „visse lande“, er der ikke håb om, at regeringen vil gøre noget alvorligt for at komme disse dobbeltprissystemer til livs. Iøvrigt har ministeren erkendt, at det skøn, regeringen i august 1950 havde over valuta-stillingen og dens udvikling, forlængst er passé, det kan man ikke længere regne med, for det er blevet meget værre siden, og så vidt jeg forstår på den højtærede ministers tale, er der kun en eneste udsigt for 1950, nemlig at det vil blive endnu værre, ja, det vil blive så slemt, at man i øjeblikket overhovedet ikke vover at skønne, men kun håber, at det dog ikke bliver så slemt, som det kunne blive.

Ja, det er, hvad man kan vente efter den udenrigspolitik og den udenrigshandelspolitik, der bliver bedrevet af denne regering og det rigsdagsflertal, der støtter den. Jeg må i denne forbindelse sige, at der har jo været talt så forfærdelig meget om planøkonomi her i tinget, ikke alene fra retsforbundets side, som angiveligt har advaret mod planøkonomi, efter at retsforbundet har stemt for Marshallplanen, men også fra andre partiers og ikke mindst fra regeringens side. Men al denne talen om, at man kan lave planøkonomi i et kapitalistisk samfund, torpederes jo unægteligt af ministeren, når han i sin fremsættelsestale skildrer, hvorledes det er umuligt at skaffe sig noget overblik over lagerdannelsen, og hvorledes det er umuligt at skønne over, hvilken virkning valutaspekulation og anden spekulation kan have på priser og valutakurser. Således er det nu engang i et kapitalistisk samfund, og jeg synes, regeringen skulle anerkende dette og ikke forsøge at bilde befolkningen ind, at man virkelig er i stand til at lave planøkonomi i dette kapitalistiske samfund. Det eneste, der synes at være sikkert, når man gennemstuderer ministerens fremsættelsestale, er, at fremtiden valutamæssigt set tegner sig ikke gråt i gråt, men sort i sort, og at noget lignende kan siges om priserne.

Man får unægtelig også dette indtryk bekræftet ved at læse bemærkningerne til lovforslaget. Ministeren har egentlig kun det at bebude, at der må lægges større byrder på befolkningen. Medens man i august mente, at man kunne nøjes med en 200—300 mill. kr. i nye indirekte skatter, mener man nu, at man må op på mindst 400 mill. kr. for at tvinge befolkningens forbrug yder-